

KARTA PRZEDMIOTU

Kod przedmiotu	0613-2INF-C15-RPS	
Nazwa przedmiotu w języku	polskim	<i>Rachunek prawdopodobieństwa i statystyka</i> <i>Probability and statistics</i>
	angielskim	

1. USYTUOWANIE PRZEDMIOTU W SYSTEMIE STUDIÓW

1.1. Kierunek studiów	Informatyka
1.2. Forma studiów	stacjonarne
1.3. Poziom studiów	studia pierwszego stopnia inżynierskie
1.4. Profil studiów	ogólnoakademicki
1.5. Osoba przygotowująca kartę przedmiotu	Zbigniew Włodarczyk
1.6. Kontakt	z.wlodarczyk@ujk.edu.pl

2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

2.1. Język wykładowy	polski
2.2. Wymagania wstępne	podstawowe wiadomości z matematyki: pojęcie funkcji, pochodna, całka

3. SZCZEGÓŁOWA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

3.1. Forma zajęć	wykład, konwersatorium	
3.2. Miejsce realizacji zajęć	zajęcia w pomieszczeniach dydaktycznych UJK	
3.3. Forma zaliczenia zajęć	wykład - egzamin, konwersatorium - zaliczenie z oceną	
3.4. Metody dydaktyczne	wykład, ćwiczenia rachunkowe	
3.5. Wykaz literatury	podstawowa	1. J. Koronacki, J. Podgórski, Statystyka dla studentów kierunków technicznych i przyrodniczych, WNT, Warszawa (2001) 2. W. Krysiński, J. Bartos, W. Dyrzka, K. Królakowska, M. Wasilewski, Rachunek prawdopodobieństwa i statystyka matematyczna w zadaniach (cz.1 i cz.2), PWN, Warszawa (2004)
	uzupełniająca	1. J. Ombach, Rachunek prawdopodobieństwa wspomagany komputerowo – Maple, Wyd. UJ, Kraków (2000) 2. J. Jakubowski, R. Sztancel, Rachunek prawdopodobieństwa dla prawie każdego, Script, Warszawa (2006)

4. CELE, TREŚCI I EFEKTY UCZENIA SIĘ

<p>4.1. Cele przedmiotu</p> <p>Wykład:</p> <p>C1. Poznanie podstawowych pojęć i metod rachunku prawdopodobieństwa. C2. Poznanie z podstawowymi metodami statystyki matematyczne.</p> <p>Konwersatorium:</p> <p>C1. Nabycie umiejętności interpretowania pojęć z zakresu rachunku prawdopodobieństwa. C2. Stosowanie rachunku prawdopodobieństwa do rozwiązywania problemów o charakterze informatycznym.</p>
<p>4.2. Treści programowe</p> <p>Wykład, konwersatorium:</p> <ol style="list-style-type: none"> Rachunek prawdopodobieństwa: Zdarzenia losowe. Definicje prawdopodobieństwa. Kombinatoryka. Niezależność zdarzeń. Prawdopodobieństwo warunkowe. Twierdzenie Bayesa. Zmienne losowe: Pojęcie zmiennej losowej. Rozkład zmiennej losowej. Charakterystyki rozkładu zmiennej losowej. Parametry rozkładów: momenty rozkładu, wartość oczekiwana, wariancja. Entropia i informacja. Ważniejsze rozkłady zmiennych losowych: Rozkłady zmiennej dyskretnej: rozkład dwumianowy, rozkład Poissona. Rozkłady zmiennej ciągłej: rozkład jednostajny, rozkład wykładniczy, rozkład Gaussa. Funkcje charakterystyczne: Definicja funkcji charakterystycznej. Związek funkcji charakterystycznej z momentami rozkładu. Rozkład sumy zmiennych losowych. Centralne twierdzenie graniczne. Prawa wielkich liczb. Centralne twierdzenie graniczne: Znaczenie rozkładu normalnego. Rozkład normalny i jego własności. Uniwersalność rozkładu normalnego. Estymacja parametrów rozkładu z próby: Próby losowe. Estymatory. Estymator wartości oczekiwanej. Estymator wariancji S^2. Rozkład Studenta. Rozkład χ^2. Poziom ufności. Teoria estymacji: Metoda największej wiarygodności. Metoda najmniejszych kwadratów. Estymacja wielkości wyznaczanych pośrednio.

7. **Testowanie hipotez statystycznych:** Elementy teorii testów. Testy parametryczne. Testy nieparametryczne, test χ^2 . Porównywanie prób losowych. Przedziały ufności i weryfikacja hipotez.
8. **Metoda Monte Carlo:** Generatory liczb losowych, generowanie rozkładów prawdopodobieństwa. Symulacja procesów stochastycznych.

4.3. Przedmiotowe efekty uczenia się

Efekt	Student, który zaliczył przedmiot	Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się
w zakresie WIEDZY:		
W01	zna pojęcia rachunku prawdopodobieństw i statystyki	INF1A_W01
W02	definiuje parametry rozkładów	INF1A_W01
W03	definiuje estymatory i objaśnia ich znaczenie	INF1A_W01
w zakresie UMIEJĘTNOŚCI:		
U01	wyznacza parametry rozkładów	INF1A_U01
U02	projektuje proces uzyskania próby i wyznacza estymatory	INF1A_U01
U03	opracowuje dane statystyczne	INF1A_U01
U04	testuje hipotezy statystyczne	INF1A_U01
U05	projektuje proste modele matematyczne procesów stochastycznych	INF1A_U01 INF1A_U10
w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH:		
K01	jest świadomy niepewności pomiarowych i zachowuje ostrożność w formułowaniu opinii	INF1A_K01
K02	wykazuje aktywność w planowaniu procesu pozyskania próby	INF1A_K01
K03	przestrzega poczynionych ustaleń	INF1A_K01

4.4. Sposoby weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się

Efekty przedmiotowe (symbol)	Sposób weryfikacji (+/-)											
	Egzamin pisemny			Kolokwium			Zadania domowe			Aktywność na zajęciach		
	Forma zajęć			Forma zajęć			Forma zajęć			Forma zajęć		
	W	Ć		W	Ć		W	Ć		W	Ć	
W01	+											
W02	+											
W03	+											
U01					+			+			+	
U02					+			+			+	
U03					+			+			+	
U04					+			+			+	
U05					+			+			+	
K01										+	+	
K02										+	+	
K03										+	+	

4.5. Kryteria oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się		
Forma zajęć	Ocena	Kryterium oceny
wykład (W)	3	osiągnięcie <50-60) % wymogów stosowanych w metodach oceny
	3,5	osiągnięcie <61-70) % wymogów stosowanych w metodach oceny
	4	osiągnięcie <71-80) % wymogów stosowanych w metodach oceny
	4,5	osiągnięcie <81-90) % wymogów stosowanych w metodach oceny
	5	osiągnięcie <91-100> % wymogów stosowanych w metodach oceny
ćwiczenia (C)	3	osiągnięcie <50-60) % wymogów stosowanych w metodach oceny
	3,5	osiągnięcie <61-70) % wymogów stosowanych w metodach oceny
	4	osiągnięcie <71-80) % wymogów stosowanych w metodach oceny
	4,5	osiągnięcie <81-90) % wymogów stosowanych w metodach oceny
	5	osiągnięcie <91-100> % wymogów stosowanych w metodach oceny

5. BILANS PUNKTÓW ECTS – NAKŁAD PRACY STUDENTA

Kategoria	Obciążenie studenta	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
<i>LICZBA GODZIN REALIZOWANYCH PRZY BEZPOŚREDNIM UDZIALE NAUCZYCIELA /GODZINY KONTAKTOWE/</i>		
<i>Udział w wykładach*</i>	30	
<i>Udział w ćwiczeniach, konwersatoriach, laboratoriach*</i>	30	
<i>Udział w konsultacjach</i>	10	
<i>Udział w egzaminie/kolokwium zaliczeniowym*</i>		
<i>SAMODZIELNA PRACA STUDENTA /GODZINY NIEKONTAKTOWE/</i>		
<i>Przygotowanie do wykładu*</i>		
<i>Przygotowanie do ćwiczeń, konwersatorium, laboratorium*</i>	35	
<i>Przygotowanie do egzaminu/kolokwium*</i>	20	
<i>Zebranie materiałów do projektu, kwerenda internetowa*</i>		
<i>Opracowanie prezentacji multimedialnej*</i>		
<i>Inne (należy wskazać jakie? np. e-learning pod kontrolą nauczyciela)*</i>		
ŁĄCZNA LICZBA GODZIN	125	
PUNKTY ECTS za przedmiot	5	

*niepotrzebne usunąć

Przyjmuję do realizacji (data i czytelne podpisy osób prowadzących przedmiot w danym roku akademickim)

.....